

Raasiku Põhikooli õppekava

Üldosa

Sisukord

1 ÜLDSÄTTED	3
1.1 Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus	3
2 ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID NING –PÕHIMÕTTED	3
2.1 Põhihariduse alusväärtused	3
2.2 Põhikooli sihiseade	4
2.3 Pädevused	4
2.4 Õppimise käsitlus.....	5
2.5 Õpikeskkond	6
2.6 I kooliastmes taotletavad pädevused.....	7
2.7 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes	8
2.8 II kooliastme pädevused	8
2.9 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes	8
2.10 III kooliastme pädevused.....	9
2.11 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes	10
3 TUNNIJAOTUSPLAAN ÕPPEAINETI JA AASTATI, VALIKKURSUSTE LOENDID JA VALIMISE PÕHIMÕTTED NING ERINEVATE ÕPPEKEELTE KASUTAMINE ÕPPEAINETI	11
3.1 Kohustuslikud ja valikõppeained	11
3.2 Tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati	13
3.3 Valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted	13
4 LÄBIVAD TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED, LÕIMINGU PÕHIMÕTTED, SEEJUURES III KOOLIASTME LÄBIVATEST TEEMADEST LÄHTUVA VÕI ÕPPEAINEID LÕIMIVA LOOVTÖÖ KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED JA TEMAATILISED RÕHUASETUSED	14
4.1 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted	14
4.2 Lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ja temaatilised rõhuasetused	15
5 ÜLEKOOLILISTE JA KOOLIDEVAHELISTE PROJEKTIDE KAVANDAMISE PÕHIMÕTTED	15
5.1 Ülekooliliste projektide kavandamise põhimõtted	15
5.2 Koolidevahelised projektide kavandamise põhimõtted.....	15
6 ÕPPE JA KASVATUSE KORRALDUS JA AJA KASUTUS	16
6.1 Õppe ja kasvatuse korraldus	16
6.2 Õppe ja kasvatuse ajakasutus.....	16
7 HINDAMISE KORRALDUS	16
7.1 Hindamine	16
7.2 Kujundav hindamine.....	17
7.3 Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus.....	17
7.4 Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine.....	18
7.5 Põhikooli lõpetamine.....	19
7.6 Hindamine toimub vastavalt Raasiku Põhikooli hindamisjuhendile (vt.Lisa)	19
8 ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMINE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS	20
8.1 Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine	20
9 ÕPILASTE JUHENDAMISE JA HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED	20
9.1 Hariduslike erivajadustega õpilased	20
9.2 Õpiabisüsteemi etapid õpiraskustega õpilaste abistamisel ja juhendamisel.....	20
9.3 Tegevuste hierarhia käitumisraskustega õpilase korral	21
10 KARJÄÄRITEENUSTE KORRALDUS	21
11 ÕPETAJA TÖÖKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED.....	22
12 KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.....	22

1 ÜLDSÄTTED

1.1 Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

1. Riikliku õppekava alusel koostab kool õppekava. Kooli õppekava on põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.
2. Kooli õppekava koostades lähtutakse riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.
3. Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor. Kooli õppekava kehtestab direktor.
4. Kooli õppekavas on üldosa ja ainekavad. Ainekavad on esitatud valdkonniti koondatuna lisadena. Lisades esitatakse ka läbivate teemade kavad kooliastmeti.
5. Põhikooli kooliastmed on:
I kooliaste – 1.-3. klass;
II kooliaste – 4.-6. klass;
III kooliaste – 7.-9. klass.
6. Kooli õppekava üldosas esitatakse:
  - õppe- ja kasvatuseesmärgid ning -põhimõtted;
  - tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted;
  - läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused;
  - ülekoolliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted;
  - õppe ja kasvatuse korraldus ning ajakasutus;
  - hindamise korraldus;
  - õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
  - õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted;
  - karjääriteenuste korraldus;
  - õpetaja töökava koostamise põhimõtted;
  - kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.
7. Ainekavad esitatakse klassiti.

2 ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID NING –PÕHIMÕTTED

2.1 Põhihariduse alusväärtused

1. Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlblelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Kool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.
2. Kool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühis- konna eduka koostoimimise aluseks.
3. Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseaduses“, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).
4. Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühis- väärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhi- haridusega

inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

2.2 Põhikooli sihiseade

1. Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides perekonnas, tööl ja avalikus elus.
2. Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõheline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
3. Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
4. Kool kindlustab põhiliste väärtushoiakute kujunemise. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes on eneseteadlik ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
5. Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
6. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
7. Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

2.3 Pädevused

1. Kooli õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või – valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld -, valdkonna- ja õppeainepädevusteks.
2. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.
3. Üldpädevused on:
väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt;
sotsiaalne pädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ning inimsuhetes tekkivaid probleeme;
õpipädevus – suutlikkus organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust;

suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendus-rikast keelt;

matemaatikapädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades;

ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärgid ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

4. Üldpädevused täpsustatakse ainekavades kooliastmeti.

5. Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväline tegevus.

6. Riiklikus õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:

- keel ja kirjandus;
- võõrkeeled;
- matemaatika;
- loodusained;
- sotsiaalsed;
- kunstiained;
- tehnoloogia;
- kehaline kasvatus.

Loetletud valdkonnapädevuste kujunemist kirjeldatakse detailsemalt kooli õppekava klassiti esitatud ainekavades.

7. Ainekavades esitatakse klassiti õpitulemused kui ka õpitulemused õppeteemade läbimisel. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele tagasisidet.

2.4 Õppimise käsitlus

Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga.

Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks.

Õpikeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatusetegevusega ning õpikeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimete kohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslaste ja ennat hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja töö-harjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õpikeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskuju, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogu-kondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

1. Õpet kavandades ja ellu viies:

- arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;
- arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust;
- kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

2.5 Õpikeskkond

1. Õpikeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

2. Põhikool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

3. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- osaleb kogu koolipere;
- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii ükski kui ka koos kaaslastega;
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;

- korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
  - korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.
4. Füüsilist keskkonda kujundades jälgib põhikool, et:
    - kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppeseisukohast otstarbekas;
    - õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada raamatukogu;
    - kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
    - ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetiliselt väljanägemisega;
    - kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
    - on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.
  5. Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas.

2.6 I kooliastmes taotletavad pädevused

1. Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- Oskab kuulata kaaslast, pereliikmeid ja täiskasvanuid, tunnustab neid; täidab lubadusi; austab ennast ja teisi;
- teab oma rahvuslikku kuuluvust - teab erinevaid rahvuseid, tunneb oma riigi sümboolikat, sallib teisi rahvuseid;
- käitub loodust hoidvalt ning austab kodupaika;
- oskab õppida üksi ning teistega koos, paaris ja rühmas;
- oskab ohtlike olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda ning oskab ohutult liigelda;
- teab, kellelt vajadusel abi küsida, oskab küsida abi;
- hoiab puhtust ja korda, hoiab korras oma töökoha;
- oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ja puhkamise vahel;
- hoolitseb oma välimuse ja tervise eest – tahab olla terve;
- oskab leida teavet ning seda esitada;
- oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme;
- oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele;
- mõistab ja kasutab äraõpitud väljendeid (ka võõrkeel);
- väljendab end selgelt ja asjakohaselt kirjalikult ja suuliselt;

- oskab arvutada ja mõõta ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid;
- lahendab eakohaseid ülesandeid (võrdlemine, kirjeldamine, rühmitamine, skeemi lugemine);
- suudab luua eakohaseid ideid ning neid ellu viia;
- oskab korraldada ühistegevusi;
- reageerib paindlikult muutustele.

2.7 Õppe ja kasvatus e rõhuasetused I kooliastmes

1. Esimeses kooliastmes on õpetuse ja kasvatus e põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetõõks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1.1. kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
  - 1.2. positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
  - 1.3. õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud tööoskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
  - 1.4. eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
  - 1.5. põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
  - 1.6. õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
2. Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.
  3. Õppetõõ korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla aineõpetuslik tööviis.

2.8 II kooliastme pädevused

1. Teise kooliastme lõpus õpilane:
  - 1.1. mõistab oma rolli õpilasena, pereliikmena, sõbrana ja kaaslasena;
  - 1.2. vastutab oma tegude eest, on usaldusväärne, peab kokkulepetest kinni;
  - 1.3. väärtustab tervislikke eluviise;
  - 1.4. oskab teha koostõõd, avaldada arvamust, analüüsida ja hinnata oma tegevust, näha ja hinnata teiste tõõd, kasutada infokanaleid;
  - 1.5. mõistab, et inimese õigused ja kohustused on tasakaalus;
  - 1.6. oskab tegevusi kavandada, tagajärgi näha, vastutada, analüüsida;
  - 1.7. tunnetab end riigi kodanikuna, määratleb oma rahvuse, on leidnud oma harrastuse;
  - 1.8. oskab ennast teiste olukorda asetada;
  - 1.9. tunneb ja kasutab erinevaid õpioskusi ja oskab kasutada erinevaid tekstiliike ja infokanaleid;
  - 1.10. täidab oma ülesanded korrektselt;
  - 1.11. oskab näha ja sõnastada lihtsamaid probleeme ja neid lahendada;

- 1.12. oskab keskenduda tehtavale tööle;
- 1.13. on omandanud elementaarsed oskused oma tegevuse kavandamiseks;
- 1.14. oskab arvamust väljendada ja kaitsta;
- 1.15. oskab kuulata, lugeda ja luua tekste;
- 1.16. oskab mõista suulist kõnet;
- 1.17. oskab kasutada arvutit suhtlusvahendina;
- 1.18. hankida teavet eri allikatest, seda kasutada ja edastada;
- 1.19. oskab arvutada ja mõõta, kasutada elementaarseid loogikareegleid eri eluvaldkondades;
- 1.20. oskab eesmärged seada ja neid täita;
- 1.21. oskab vastutada tulemuste eest;
- 1.22. oskab ülesandeid delegeerida;
- 1.23. oskab ideid ja eesmärged ellu viia;
- 1.24. omab ettekujutust töömaailmast.

2.9 Õppe ja kasvatuses rõhuasetused II kooliastmes

1. Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuses põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu.

- Teises kooliastmes keskendutakse:
- õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

2. Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

2.10 III kooliastme pädevused

1. Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:
  - tunneb üldtunnustatud väärtusi (ausus, sõbralikkus, viisakus, austus, vastutus, sallivus);
  - mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästvalt (hoiab puhtust, ei raiska loodusressursse, sorteerib prügi);
  - väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
  - vastustundlik kodanik – teab ja kasutab kooli sisekorrareegleid ja üldisi käitumisnorme;

- austab ja suhtub eelarvamustevabalt ja lugupidavalt erinevatesse rahvustesse, kultuuridesse, religioonidesse; erivajadustega inimestesse;
- vastustundlik kodanik – teab ja kasutab kooli sisekorrareegleid ja üldisi käitumisnorme;
- austab ja suhtub eelarvamustevabalt ja lugupidavalt erinevatesse rahvustesse, kultuuridesse, religioonidesse; erivajadustega inimestesse;
- suudab lahendada igapäevaelus tekkivaid küsimusi, kasutades õpitut;
- oskab kasutada erinevaid allikaid ja infokanaleid õppimises ning igapäevaelus;
- on teadmishimuline;
- suhtleb selgelt ja korrektselt kõnes ja kirjas;
- mõistab erinevaid tekstiliike;
- oskab kasutada matemaatilisi teadmisi igapäevaelus;
- tunneb elementaarset „matemaatilist keelt“;
- omab loogilist mõtlemist;
- suudab end väljendada loominguliselt, luua ideid ja neid ellu viia;
- probleemide puhul oskab neid õigesti hinnata ja lahendusi leida;
- on ühistegevustes aktiivne.

2.11 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

1. Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele;
- õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel

3 TUNNIJAOTUSPLAAN ÕPPEAINETI JA AASTATI, VALIKKURSUSTE LOENDID JA VALIMISE PÕHIMÕTTED NING ERINEVATE ÕPPEKEELTE KASUTAMINE ÕPPEAINETI

3.1 Kohustuslikud ja valikõppeained

1. Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:
  - keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus ;
  - võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel ;
  - matemaatika: matemaatika;
  - loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia ;
  - sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
  - kunstained: muusika, kunst;
  - tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
  - kehaline kasvatus: kehaline kasvatus.
2. A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt. B-võõrkeelena õpitakse vene keelt.
3. Riiklikus õppekavas on esitatud järgmised valikõppeainete ainekavad:
  - meedia ainekava ;
  - informaatikat õpime integreerituna aineõppesse;
  - kombe- ja karjääriõppe ainekava ;
  - elamusõppe ainekava.
4. Kevadel ja sügisel on üks heakorrapäev, mis algab vastavalt ilmale.
5. Veerandi viimasel päeval (va jõulud) toimuvad lühendatult kõik tunnid (35min)
  - 1.tund 8.15 – 8.50
  - 2.tund 9.00 – 9.35
  - 3.tund 9.45 – 10.20 (I söögivahetund)
  - 4.tund 10.35 – 11.10 (II söögivahetund)
  - 5.tund 11.25 – 12.00 (III söögivahetund)
  - 6.tund 12.15 – 12.50
  - 7.tund 13.00 – 13.35

- 8.tund 13.45 – 14,20
6. Aktused toimuvad:
- I veerand - 2.tunni ajal
  - II veerand – pärast kirikut
  - III veerand – 3.tunni ajal
  - Aasta lõpuaktus – 2.tunni ajal
7. Õpilased, kellel on aastahinnateks viied või neljad-viied ja käitumine ning hoolsus on eeskujulik või hea saavad õppetööst vabaks 1 nädal enne teisi, kuid nad osalevad ülekoolilistel üritustel.

3.2 Tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati

Õppeaine	I	II	III	I aste	IV	V	VI	II aste	VII	VIII	IX	III aste
Eesti keel	7	6	6	19	4	3	3	10	2	2,5	2	6,5
Kirjandus						2	2	4	2	2	2	6
Inglise keel			3	3	3	4	3	10	3	3	3	9
Vene keel							3	3	3	3	3	9
Matemaatika	3	3	4	10	5	5	5	15	5	4	5	14
Loodusõpetus	1	2	1	4	3	2	3	8	2			2
Geograafia									2	2	2	6
Bioloogia									1	2	2	5
Keemia										2	2	4
Füüsika										2	2	4
Ajalugu						2	2	4	2	2	2	6
Inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	1	1		2
Ühiskonnaõpetus							2	2			2	2
Muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
Kunst	2	1	2/1	4,5	1	1	1	3	1	1		3
Joonestamine											1	1
Tööõpetus/Käsitöö Tehnoloogia	1	2	1/2	4,5	1	2	2	5	2	2	1	5
Keh.kasv.	2	3	3	8	3	3	2	8	2	2	2	6
Valikained	2	3	2	4	3	2		5	1	0,5		1,5
Kokku	20	23	25		25	28	30		30	32	32	

3.3 Valikursuste loendid ja valimise põhimõtted

1. Põhikool võimaldab õpilasele õppe valikainetes alljärgnevas tunniarvust plaanis vastavalt klassidele esitatud nädala õppetundide mahus:

	1.kl	2.kl	3.kl	I KA	4.kl	5.kl	6.kl	II KA	7.kl	8.kl	9.kl	III KA
Meedia								1	1			1
Elamusõpe		1		3	1	1		2				
Tantsuõpetus	1		1	2								
Kombe- ja kärjääriõpe		1		1	1	1		2				
Arvutiõpetus	1	1	1	3	1			1				

2. Valikainete valimise põhimõtted:

1. valikainete valiku teeb kool, kooskõlastades valikainete loendi kooli hoolekoguga;
2. valikainete valikul on määravaks kvalifitseeritud spetsialisti olemasolu;
3. valikainete sisuline pool peab täiendama õpilase väärtus- ja sotsiaalpädevusi ja toetama aineõpet.

4 LÄBIVAD TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED, LÕIMINGU PÕHIMÕTTED, SEEJUURES III KOOLIASTME LÄBIVATEST TEEMADEST LÄHTUVA VÕI ÕPPEAINEID LÕMIVA LOOVTÖÖ KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED JA TEMAATILISED RÕHUASETUSED

4.1 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted

1. Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

2. Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

1. **õpikeskkonna korralduses** – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;

2. **aineõppes** – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekooolilisi projekte.

Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

3. **valikainete valikul** – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

4. **läbivatest teemadest** lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse, kas iseseisvalt või rühmatööna;

5. **korraldades** võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega;

6. **klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust** ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

3. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

1. **elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töö-keskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

2. **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

3. **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatususe tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

4. **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

5. **teabekeskond** – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;

6. **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

7. **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

8. **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

4. Läbivad teemad on töökavas esitatud erinevate värvidega.

4.2 Lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ja temaatilised rõhuasetused

1. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab kool kooli õppekava arenduse ning õpetaja õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

2. Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisest projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetute, õppeülesannete ning –viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldatakse koolis õpet ja kujundatakse õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

3. III kooliastmes korraldab põhikool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppe- aineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö vm. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtöö teema ja märged „arvestatud“ märgitakse lõputunnistusele.

4. Loovtöö korraldus ja temaatika sätestatakse õppenõukogus, kehtestatakse direktori käskkirjaga.

5 ÜLEKOOLILISTE JA KOOLIDEVAHELISTE PROJEKTIDE KAVANDAMISE PÕHIMÕTTED

5.1 Ülekooliliste projektide kavandamise põhimõtted

1. Kooli arengukavast, põhieesmärkidest, traditsioonidest, spordi- ja huvitegevusest lähtuvalt kavandab kool ülekoolilisi projekte.

2. Projekte võivad algatada ka õpilasesindus ja kooli hoolekogu. Kavandatud ülekooliline tegevus on sätestatud kooli üldtööplaanis.

3. Ülekoolilised projektid (nt matkad, talvine spordipäev Valgehobusemäel) toetavad sotsiaalsete-, suhtlus- ja ettevõtlikkuspädevuste omandamist.

5.2 Koolidevahelised projektide kavandamise põhimõtted

2. Koolidevahelistes projektides osalemisel soovib kool keskenduda õpilastes väärtuspädevuste, sotsiaalsete pädevuste, õpipädevuste, suhtluspädevuste ja ettevõtlikkuspädevuste arendamisele.

3. Traditsioonilised koolidevahelised projektid on:

1. valla koolide õpilaste lauluvõistlus;
2. valla tantsu- ja laulupäev.

6 ÕPPE JA KASVATUSE KORRALDUS JA AJA KASUTUS

6.1 Õppe ja kasvatuse korraldus

1. Kool lähtub põhimõtetest, et:
  1. kvaliteetne põhiharidus on kättesaadav kõigile isikutele, sõltumata nende sotsiaalsest või majanduslikust taustast või hariduslikest erivajadustest;
  2. õpilaste liikumisel ühelt kooliastmelt või haridustasemelt teisele ei ole takistusi;
  3. kool lähtub oma tegevuse korraldamisel piirkonna eripärast, õpilaste vajadustest ja huvidest, vanemate ettepanekutest.
2. Koolis toimub statsionaarne tavaõpe, kus kõiki õppekavas loetletud õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel vastavalt tunnijaotusplaani alusel koostatud tunniplaanile.
3. Kooli päevakava kajastab õppetegevuste ja õppekavaväliste tegevuste (pikapäevarühm, ringid) järjestust ja ajalist kestust.
4. Kooli õppe ja kasvatuse korraldus on reglementeeritud kooli kodukorras ja põhimääruses.

6.2 Õppe ja kasvatuse ajakasutus

1. Õpilase vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel arvestab kool õppekava välist õppimist koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.
2. Kool arvestab „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ sätestatud nõudeid õppeaasta pikkusele, samuti õpilase suurima nädalakoormuse piiranguid.
3. Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks 1.-4. klassis kasutatakse aega, mis on ettenähtud elamusõppe tundide läbiviimiseks, 5.-9. klassis kasutatakse aega, mida võimaldab tunniplaan.

7 HINDAMISE KORRALDUS

7.1 Hindamine

1. Hindamise eesmärk on:
  1. toetada õpilase arengut – anda tagasisidet õpilase arengu kohta, innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima, suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja suunata õpilast edasise haridustee valikul;
  2. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
  3. anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.
2. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.
3. Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta 3 korda õppeaastas. Perioodihinnete kõrval kajastuvad e-kooli ainelehekülgedel ka vastava aineõpetaja lisatud hoolsuse ja käitumise hinne, mille alusel klassijuhataja esitab kirjaliku tagasiside vanemale. Tagasiside õpilase käitumisest ja hoolsusest kantakse hinnetelehele ja klassitunnistusele.
4. Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning oma hinnete kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.
5. Teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtted, hindamise sageduse ja aja selgitab iga aineõpetaja õpilastele iga õppeperioodi alguses. Õpetaja täidab e-kooli vastavas tabelis ja oma töökavas veerandi jooksul toimuvad kontrolltööd, testid, kirjandid, ettekanded jt hinnatavad tegevused.
6. Õpilasel või vanemal on õigus hindeid ja hinnanguid vaidlustada 5 tööpäeva jooksul hinde või hinnangu teadasaamise päevast arvates, esitades direktorile kirjaliku taotluse koos

põhjendusega; direktor menetleb vaies ning teeb otsuse ja teavitab taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul vaide rahuldamise või mitterahuldamise otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

7. Nõuded õpilase käitumisele esitatakse põhikooli kodukorras.

7.2 Kujundav hindamine

1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämist kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasisel õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämist ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

2. Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehindangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

3. Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmäärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

4. Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadelega.

5. Arenguveestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused).

6. Arenguveestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguveestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguveestluse oluline osa on õpilase enesehindamine. (Lisa ..

7.3 Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

1. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatu eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse numbriliste hinnetega viie palli süsteemis.

2. Sõnalisi hinnanguid kasutatakse I kooliastmes kuni 3.klassi I perioodil õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel. Sõnaline hinnang väljendab:

- millises osas on õpilane soovitud tulemused saavutanud;
- millises osas on õpilasel vajakajäämist;
- kuidas saavutatu seondub õpilase varasemate õpitulemuste ning tema võimete ja vajadustega.

3. Käitumise ja hoolsuse hindamine

• Käitumishindega „väga hea” hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt.

• Käitumishindega "hea" hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.

• Käitumishindega „suudad paremini” hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi.

• Käitumishindega „ei saa rahul olla” hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetajate nõudmistele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme.

- Hoolsushindega „väga hea” hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetes alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.
  - Hoolsushindega "hea" hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetes kohusetundlikult, on töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel, hoolikas ning õpib võimetekohaselt.
  - Hoolsushindega „suudad paremini” hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel ega õpi oma tegelike võimete kohaselt.
  - Hoolsushindega „ei saa rahul olla” hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetes lohakalt ja vastutustundetult.
4. Kirjalikke kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid edastatakse lastevanematele õppeveerandi lõpus antava hinnetelehe kaudu.
  5. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk”.
  6. Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
  7. Hindele „puudulik” või „nõrk” sooritatud tööd võib järele vastata õpetajaga kokkulepitul ajal.
  8. Pikaajalise haiguse tõttu koolist puudunud õpilastele koostab aineõpetaja õpiabi plaani järeleõppe toetamiseks ning järeltööde sooritamiseks. Järele tehtud tööde eest saadud hinne kantakse e-päevikusse.

7.4 Kokkuvõtavad hinded ja järgmise klassi üleviimine

1. Kokkuvõttev hinne on koolis õppeaine perioodi- ja aastahinne.
2. Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemust.
3. Perioodihinne pannakse välja õppeperioodi lõpul antud õppeperioodi jooksul saadud hinnete alusel. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud perioodihinnete alusel enne õppeperioodi lõppu.
4. Õppeaines, mida õpitakse ühe nädalatunniga, pannakse perioodihinded välja iga perioodi lõpus.
5. Õpilastega tehtava täiendava õppetöö teema ja sisu fikseeritakse e-päevikus õppeaine leheküljel.
6. Kui õppeperioodi keskel on õppeaine poolaastahinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” või antakse tulemustele mitterahuldav hinnang.
7. Õpilasele, kelle perioodihinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines õpiabi plaan või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. Õpiabi teostatakse järgmise veerand kahe esimese nädala jooksul.
8. Perioodihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmise klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmise klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
9. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt perioodihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav

- õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
10. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
  11. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või mitterahuldav hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
  12. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
  13. Sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.

7.5 Põhikooli lõpetamine

1. Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“ ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
2. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
  1. kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
  2. kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
3. Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksami töö kohandamine, abi-vahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

7.6 Hindamine toimub vastavalt Raasiku Põhikooli hindamisjuhendile (vt. Lisa)

8 ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMINE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

8.1 Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine

1. Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse koolis välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet. Koolis tagatakse õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.
2. Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
3. Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.
4. Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi või poolaasta algul.

9 ÕPILASTE JUHENDAMISE JA HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED

9.1 Hariduslike erivajadustega õpilased

1. Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.
2. Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib lapsevanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest.
3. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks võib kasutada valikainetele mõeldud tunniressurssi.
4. Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib põhikool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.
5. Kui individuaalse õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on individuaalse õppekava rakendamine lubatud üksnes nõustamiskomisjoni soovitusel.

9.2 Õpiabisüsteemi etapid õpiraskustega õpilaste abistamisel ja juhendamisel

1. Meetmete rakendamine perioodiooksul mitterahuldavate hinnete parandamiseks.
  - Klassi- ja aineõpetaja abi ja nõustamine ehk järeleaitamine (so individuaalne või grupiviisiline abi ja nõustamine, mis tagab õpilase edasijõudmise) – abi ja nõustamine ei ole järelevastamine; järelevastamisele eelneb vajadusel õpetaja abi ja nõustamine, mille kaudu õpetaja õpetab õpilast selleks, et õpilase sooritus õnnestuks. Abi ja nõustamine on suunatud sellele, et õpilane saavutaks nõutavad õpitulemused.

- Hindamise erisuste rakendamine – klassi- või aineõpetaja rakendab diferentseeritud hindamise põhimõtet. Diferentseeritud hindamine on suunatud sellele, et õpilane saavutaks nõutavad õpitulemused.
  - Tagasiside õpilasele ja tema vanemale saadud mitterahuldavate hinnete kohta – teavitatakse õpilast ja tema vanemat mitterahuldavast hindest (e-kooli või telefoni või kirja teel). Kavandatakse tegevused tekkinud olukorra lahendamiseks.
2. Meetmete rakendamine õppeperioodi lõpus kõigile, kellel on veerandi hinne „puudulik“ või „nõrk“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
    - Õpiabi plaan hinde parandamiseks.
    - Logopeedi abi rakendamine (kõneravi).
    - Parandusõppe rakendamine.
    - Mõne muu tugisüsteemi rakendamine:
    - individuaalne õppeplaan;
    - suunamine spetsialisti konsultatsioonile väljaspool kooli;
    - koostöö lapsevanemaga.
  3. Õpiabi osutamine õppeperioodi (õppeaasta) lõpus – tuleb rakendada kõigile, kellel tuleks või on aastahinne „puudulik“ või „nõrk“.
    - Täiendava õppetöö rakendamine.
    - Nõustamiskomisjoni suunamine – põhineb õpilase vaatluse kaardi analüüsil ning parandusõppe õpetaja, klassijuhataja, aineõpetaja ja juhtkonna koostöös tehtud ettepanekule. <https://www.riigiteataja.ee/akt/13352206>
    - Klassikursuse kordama jätmise – kui täiendav õppetöö ei ole andnud tulemusi ning individuaalset õppekava ei ole otstarbekas rakendada.

9.3 Tegevuste hierarhia käitumisraskustega õpilase korral

1. Kui klassis on õpilane, kellel on käitumisraskused, mis põhjustavad olulisi raskusi töötamiseks koos oma klassikaaslastega samal ajal samas ruumis, siis tuleb rakendada vastavaid meetmeid. Koolis järgitakse käitumisraskustega õpilaste juhendamisel ja mõjutamisel järgnevat tegevuste hierarhiat:
  - distsipliiniprobleemide lahendamise võtete kasutamine õppetunnis;
  - vestlused õpilasega (individuaalselt või kaasatud isikutega);
  - vanema informeerimine olukorrast;
  - tunnist kõrvaldamine individuaalse õppekava alusel, mille kohaselt saab õpilasele kehtestada erineva õppekorralduse. Toimub õppenõukogu otsusel vastavalt PGS § 58 p 12;
  - 1.-9. klassis koduõppe rakendamine (vanema taotlusel ja vanema kulul);
  - õpilase suunamine alaealiste komisjoni.

10 KARJÄÄRITEENUSTE KORRALDUS

Koolis osutatakse karjäärinõustamist III kooliastme õpilastele, et kujundada valmisolekut tööjõuturul parema rakendatavuse saavutamiseks ja iseseisva otsustusvõime arendamiseks. Koolis viiakse 7.-9. klassi õpilastele läbi oskuste ja huvide vestlusi klassijuhatajate eestvedamisel ja tehakse koostööd karjäärinõustajatega. Abistatakse nii õppureid kui nende vanemaid. Kooli õppekavas on valikkursusena 2., 4., 5. klassis kombe- ja karjääriõpe. Kooli 9. klassi õpilased osalevad kutseõppeasutuste ja gümnaasiumite lahtiste uste päevadel.

11 ÕPETAJA TÖÖKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED

Õppetegevuse planeerimise ja õpetamise sisu läbimõelduse eesmärgil koostab õpetaja ainekava järgi õpetaja töökava, mis on kooskõlas kooli õppekavaga, ainekavaga ning vastab tunnijaotusplaanile.

Õpetaja töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö tunnis. Töökava koostamine ja arendamine kuulub aineõpetaja pädevusse. Töökava koostatakse poolaasta või aasta kalenderplaanina.

Kohustuslikud andmed õpetaja töökavas on:

- õppeaine;
- õpetatav klass;
- õppemaht;
- õppetöö eesmärgid, pädevused, ja hindamise põhimõtted;
- läbivad teemad, erinevate värvidega.

Õpetaja töökava sisaldab:

- õppenädalad kuupäevadega;
- teemad/alateemad;
- õppematerjal;
- saavutatavad õpitulemused;
- hindamine.

12 KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Kooli õppekava kehtestab direktor. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule ja õppenõukogule. Muudatused õppekavasse viiakse sisse vajadusel üks kord poolaastas.